

Nåd vare med er och frid från Gud, vår Far, och Herren Jesus Kristus!

Bön: Käre Frälsare, hjälp oss att lyssna när du talar, så att ditt Ord bär frukt så som du vill. Amen.

Evangelietexten för sexagesima: Luk 8:4–15.

4 När mycket folk samlades och man kom ut till honom från stad efter stad, talade han till dem med en liknelse: 5 "En såningsman gick ut för att så sitt utsäde. När han sådde föll en del vid vägen och trampades ner, och himlens fåglar åt upp det. 6 En del föll på stenig mark, och när det växte upp vissnade det bort, för det fick ingen fukt. 7 En del föll bland tistlar, och tistlarna växte upp samtidigt och kvävde det. 8 Men en del föll i god jord, och det växte upp och gav hundrafaldig skörd." När han hade sagt detta, ropade han: "Hör, du som har öron att höra med!"

9 Hans lärjungar frågade honom sedan vad liknelsen betydde. 10 Han svarade: "Ni har fått nåden att förstå Guds rikes hemligheter. Men de andra får dem i liknelser, för att de ska se och ändå inte se, höra och ändå inte förstå. 11 Här är liknelsens mening: Säden är Guds ord. 12 De vid vägen är de som hör ordet, men sedan kommer djävulen och tar bort det ur deras hjärtan så att de inte kan tro och bli frälsta. 13 De på stenig mark är de som tar emot ordet med glädje när de hör det, men de saknar rot. De tror bara för en tid, och i frestelsens stund kommer de på fall. 14 Det som föll bland tistlar är de som hör ordet men som allt mer kvävs av livets bekymmer, rikedom och njutningar och aldrig bär mogen frukt. 15 Men det som föll i god jord är de som hör ordet och tar vara på det i ett gott och uppriktigt hjärta och uthålligt bär frukt.

Dagens text är en av Jesu mest kända liknelser. Dagens tema är Guds ord. Huvudtemat i liknelsen är: *Hör, du som har öron att höra med!*

I GT-texten från Jes 55 hörde vi om kraften i Guds ord. Jesaja säger att Guds ord är så mäktigt att det verkar precis det som Gud vill:

10 Liksom regnet och snön faller från himlen och inte återvänder dit utan vattnar jorden så att den blir fruktbar och grönskar och ger säd till att så och bröd till att äta, 11 så ska det vara med ordet som går ut från min mun. Det ska inte komma tillbaka till mig förgäves utan att ha gjort vad jag vill och utfört det vad jag har sänt det till.

Jesajas ord understryker det viktiga i Jesu ord: Hör, du som har öron att höra med! Hör du vad Gud säger och tar vara på det kommer du också att få uppleva dess verkningar, för Ordet återvänder inte fåfängt.

Men Jesu liknelse talar ju om att många av lyssnarna inte tar emot Ordet. Det verkar som om Guds ord inte skulle ha verkan överallt. I liknelsen får vi veta vad Guds fiende djävulen sysslar med för att ta ifrån oss tron och frälsningen. Och vi får veta vad Gud sätter emot honom: sådden av Guds ord.

Att de båda texterna verkar motsäga varandra är ett uttryck för Guds rikes hemligheter. Innan vi går till de olika slagen av åker ska vi ta upp den frågan:

En hemlighet: lag och evangelium

Det här hör till det som vi inte kan förstå av oss själva. Paulus skriver i 1 Kor 2:14:

En oandlig människa tar inte emot det som kommer från Guds Ande. Det är dårskap för henne.

En oandlig människa ser och ser ändå inte, hon hör och hör ändå inte. För många människor förblir det en hemlighet. Men Gud har uppenbarat det för oss genom sin Ande. Genom att studera Guds ord har vi en nyckel som kan uppenbara tillräckligt mycket av Guds syfte: att att vi ska tro och bli frälsta.

I våra texter, Jesaja och dagens evangelium, ser vi exempel på den motsättning som finns i Guds ord och som uttrycks med orden: Lag och evangelium. Jesus riktar en stark förmaning till oss, hur vi ska hantera Ordet som vi hör, men själva kraften finns inte där, i vårt hörande. Kraften finns i utsädet. Det kan ge hundrafaldig skörd, en så stor skörd som inget utsäde kunde ge i verkligheten varken på Jesu tid eller i dag.

Lagens ord talar strängt till oss. Det varnar oss för att låta djävulen hindra ordet att slå rot. Det förmanar oss att låta Ordet bo hos oss i all sin rikedom och att vi inte ska låta livets bekymmer, rikedom och njutningar hindra Ordet att bära frukt.

Evangeliet åter talar om Jesus. Det vänder blicken från oss själva, och våra egna försök att tro och bevara vår tro, så att lär känna Jesus, ser hur han kommit till världen för att bära vår synd ända till döden på korset och så ge vårt samvete frid. Se hur han levde ett rent liv, för att kunna ge dig frukten av denna renhet. Se hur han led och dog för dig på korset, för att du inte skulle drabbas av det eviga straffet för dina synder. Det är bara evangeliet om hans kärlek och vad han gör för oss som ger kraft. Det är det som vattnar jorden så att den blir fruktbar och grönskar och som skapar säd och låter säden mogna så att den kan ge oss bröd. Genom att se på våra egna ansträngningar att bevaras från den ondes angrepp blir vi bara kraftlösa och förtvivalade.

För två veckor sedan talade vi om en ovän som sådde ogräs bland vetet. I dagens liknelse handlar det också om samma ovän: djävulen som använder många olika knep för att förstöra den sådd som såningsmannen sår ut. Jesus talar om tre olika sätt där djävulen lyckas förstöra tron och avslutar med det sätt som bär frukt.

Alla de fyra grupperna hör Ordet. Jesus säger inget om dem som aldrig får höra Guds ord.

Vi går så till de tre grupperna av misslyckad sådd för att till sist avsluta med det goda:

1. **Den ytliga tron plockas bort.** Det här gäller väl nog väldigt många i vår tid. Sedan man tog bort undervisningen i katekesen och i Biblisk historia i våra skolor har kunskaperna i Guds ord sjunkit enormt. Det märker man t ex av frågesporter i TV: frågar någon om Jakob och Esau så är det sällan någon som vet vem de var. Förr kunde man i sånger beskriva honom som kom från Bosra med högröda kläder och man visste vem det var. Jo, det är Herren, vår Frälsare, som kommer som hämnare för att trampa sin vinpress enligt Jes 63. Man kände till vännen som var röd och utkorad

bland många tusen, alltså brudgummen i Höga Visan. Förr kände man till händelsen med kopparormen, som Jesus hänvisar till i sitt samtal med Nikodemus.

I dag är man handikappad när det gäller bas-kunskaperna. Däremot är man synnerligen väl matad med gudlösa tankar om hur människor och natur har utvecklats under årmiljoner och miljarder. Den naturliga kunskapen om den Allsmäktige Skaparen förträngs. Och de som är satta att predika Guds ord sviker genom att omtolka och förneka Ordet. Därför har gudlösheten också så stor framgång när det gäller äktenskapet. Det finns knappt grund för utsädet att slå rot, när själva utsädet upplevs främmande.

I dag kämpar djävulen starkt mot att människor alls ska höra. I SVT har man just nu en dokumentärserie som heter "Gud som haver barnen kär", där man lyfter fram sådana som har tagit skada av en för sträng religiös fostran. Det kan vara en sträng kristen fostran eller en muslimsk fostran, eller Jehovas vittnens hårdhänta gränser. Det budskap som förs fram utgår från ett bud som för människor gäller högre än Guds bud, nämligen FN:s barnkonvention. Där står (art 14) att *barn har rätt att utöva vilken religion de vill, eller ingen alls*. Nu vill man säga att inga föräldrar har rätt att tvinga barnen till någon religiös tro. De ska själva få välja när de blir tillräckligt stora. I värsta fall kan det här tolkas som man har gjort i kommunistländerna: att det är förbjudet att tala med barnen om Jesus. De ska själva bestämma. Alltså ska man inte tvinga på dem Guds ord. De ska inte höra ens.

För kristna föräldrar är det självklart att lära sina barn känna Jesus. *Låt barnen komma till mig*, säger Jesus. Rätten att undervisa sina barn finns också uttryckt i FN:s konvention om mänskliga rättigheter från 1948, § 26 punkt 3: *"Rätten att välja utbildning för barnen tillkommer i första hand deras föräldrar."*

När skolorna därför sviker sin uppgift att lära barnen känna Jesus måste föräldrarna ta sitt ansvar och lära dem. Här har också församlingen en del av ansvaret.

Djävulen har en stark bundsförvant i vårt eget kött. För av naturen har vi en förvänd vilja. Vi

vill inte det som Gud vill. Därför har djävulen lätt att plocka bort säden från vår andliga åker. Det är sorgligt att se hur många som liknar den hårda vägen. Vi kan inte göra annat än att fortsätta och så ut Ordet, både lagen som Gud kan använda för att väcka och omvända, och evangeliet till nytt liv där mörker och ångest råder.

2. **Den rotlösa tron** går under i frestelserna.

Den steniga marken är en bra beskrivning av oss människor. Hjärtat är hårt, men ibland kan det nå en insikt. Anden talar genom förkunnelsen, kanske under festdagar kring Guds ord, kanske under ett konfirmandläger. Det sker en omvändelse som ger en stark tillfällig känsla, en glöd av den Helige Ande. Man upplever sig vara en kort tid på förklaringsberget. Men när man ska återvända till vardagen svalnar glöden. Så tappar man lusten att läsa och höra Ordet, man tappar lusten att be, och så är man inte heller intresserad att gå till gudstjänsten.

Här har vi också som församling ett viktigt ansvar att ta väl hand om dem som är föremål för en sådan tillfällig värmetopp. De som blir konfirmerade är särskilt viktiga. Det är viktigt att få vara tillsammans med kamrater i samma ålder. Den som är med i kristen gemenskap behöver likasinnade så att man inte behöver gå utanför den kristna kretsen för att hitta sin livskamrat. Frestelserna är stora. Alla löper risken att somna in om vi inte hela tiden får nytt bränsle i brasan.

3. **Världens omsorger och frestelser förkväver tron.** Jesus nämner särskilt tre faror: livets bekymmer, rikedom och njutningar.

I sin bergspredikan varnar Jesus starkt för att låta bekymmer om det jordiska ta över våra sinnen. Varför bekymrar ni er för kläder, och för vad ni ska äta och dricka? Det här gör ju hedningarna. Men ni vet ju att er himmelske Far har omsorg om er. Därför är det bara en sak som ni ska ägna er omsorg åt: att söka Guds rike och hans rättfärdighet.

Fast vi vet det här är det nog ändå väldigt nära till hands att vi låter bekymret om det jordiska växa så stort att det tränger undan behovet att

höra Guds ord och samlas med Jesu vänner. Särskilt rikedom är farlig. Det beskriver Paulus med klara ord i 1 Tim 6:9–10:

De som vill bli rika råkar ut för frestelser och snaror och många oförnuftiga och skadliga begär som störta människor i fördärv och undergång. Kärlek till pengar är en rot till allt ont. I sitt begär efter pengar har vissa kommit bort från tron och vållat sig själva mycket lidande.

De här orden beskriver bra det som Jesus avser med tistelmänniskorna. Tistlarna är tillsammans med törnet det onda som Gud gav åt Adam och Eva när de hade fallit i synd. Tistlar är inte roliga att hantera när man rensar ogräs i trädgårdslandet. Och törnet är det som användes för att tortera vår Frälsare innan han leddes bort att korsfästas. Djävulen är duktig på att använda ogräset för att förkväva det som spirar upp från den goda säden.

Njutningarna hör ihop med den starka bundsförvant som djävulen har i världen. Världens nöjen var under väckelsetiderna förbjuden mark för kristna. Man skulle inte dansa, man skulle akta sig för ställen där starkvarorna flödade och där man spelade kort. I dag har faran med världens njutningar tonats ner. Och njutningarna har kommit mycket närmare genom TV, datorer, ja rentav våra telefoner som så enkelt matar in frestelserna i våra ögon och öron. Och frestelserna har blivit så mycket starkare och farligare genom bilder och filmer.

Många av oss har datorn som en förutsättning för vårt livsuppehälle. Den är en god tjänare. Fortfarande är den viktig också i arbetet för Guds rike. Tack vare Internet kan vi lära oss mycket som förr var utom räckhåll. Men samtidigt vet vi att det finns stora risker. Vi behöver begränsa vår skärmtid för att de här hjälpmedlen inte ska ta över och förhindra den tid vi behöver för Guds ord och bönen. Som så många andra gånger gäller här att det goda kan bli det bästas fiende. Här behöver vi med Jesus förmana varandra så att vi inte snärjs av det jordiska och kommer bort från honom.

4. Hör så får din själ leva!

Hur ska vi klara oss? Hör! Jesus varnar oss, och då är det skäl att lyssna noggrant och ta vara på hans varningar. Vi har orsak att böja oss inför honom, inte avfärda honom. För han älskar oss och vill att vi ska bli frälsta.

Därför är den rätta vägen att vi går till honom i syndabekännelse. I Ps 51:19 säger David:

*Det offer Gud vill ha är en förkrossad ande.
Ett förkrossat och bedrövat hjärta föraktar
du inte, Gud.*

En människa som förkrossad över sin synd kommer inför Gud blir inte utkastad. Jesus kom för att söka upp och frälsa syndare, så han när man klagade över att han besökte Sackeus. Känner du dig träffad för sin hårdhet, för att hjärtat är som stengrunden och för att du låtit dig bli fast under njutningar och jordiska begär, för dig står den förbarmande famnen öppen! Den enda vägen till ett fruktbarande liv är att låta Jesus ta hand om dig. Hans ord är Ande och liv.

Vänd dig alltså bort från att granska dig själv, att stirra på din egen duglighet eller oduglighet, och se i stället på Jesus. Och hör vad han säger! Farorna som finns runtomkring oss, och som Jesus så tydligt beskriver, de ska inte förskräcka oss, utan föra oss närmare honom, till ett större beroende av hans Ord, både hemma i kammaren, tillsammans med familjen och i församlingens gemenskap.

Hör, du som har öron att höra med! Amen.

Lovad vare du Gud, och välsignad i evighet, som med ditt ord tröstar, lär, förmanar och varnar oss. Låt din Helige Ande stadfästa Ordet i våra hjärtan, så att vi inte blir glömska hörare, utan dagligen växer till i tro, hopp, kärlek och tålamod intill änden, och blir saliga genom Jesus Kristus, vår Herre. Amen.